

Άρης Χατζηστεφάνου

ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ, ΠΡΟΣΑΡΑΞΑΝ ΣΤΑ ΑΒΑΘΗ

Σε γεωπολιτική πανωλεθρία εξελίσσεται η συμμαχία της Ελλάδας και της Κύπρου με το Ισραήλ. Καθώς δοκιμάζεται για πρώτη φορά σε πραγματικές συνθήκες έντασης, με αφορμή την αντιπαράθεση με την Τουρκία για τα όρια των ΑΟΖ κάθε χώρας, όλα δείχνουν ότι Αθήνα και Λευκωσία θα πληρώσουν ακριβά την υποταγή τους στον άξονα Ονάσινγκτον-Τελ Αβίβ.

Από ηθικής απόψεως, είναι δεδομένο ότι η Λευκωσία έχει πουλήσει την ψυχή της στο διάολο συνεργαζόμενη με τις δυο αυτές χώρες, οι οποίες υποσχέθηκαν να βοηθήσουν με αντάλλαγμα το μεγαλύτερο μερίδιο των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων – αν και εφόσον αυτά υπάρχουν. Το ερώτημα είναι αν η ανταλλαγή αυτή άξιζε τον κόπο ή αν αποτελεί τρομακτικό σφάλμα ακόμη και με μια σκληρή ρεαλιστική προσέγγιση των γεωπολιτικών ισορροπιών στην περιοχή. Τη στιγμή που η Αραβική Άνοιξη απομακρύνει έναν μετά τον άλλον τους παραδοσιακούς συμμάχους των ΗΠΑ και του Ισραήλ, οποιαδήποτε συνεργασία με το Ισραήλ ισοδυναμεί με διπλωματική απομόνωση από τον αραβικό και ισλαμικό

κόσμο. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμη και φιλοδυτικά καθεστώτα, όπως οι στρατηγοί της Αιγύπτου που διαδέχτηκαν τον Μουμπάρακ, αναγκάστηκαν να διαρρήξουν τις σχέσεις τους με το Ισραήλ υπό την τρομακτική πίεση των λαϊκών μαζών, που δεν θέλουν καμία σχέση με ένα κράτος-δολοφόνο. Αντίθετα, στην τελευταία επίσκεψή του στην Αίγυπτο ο Τούρκος πρωθυπουργός έτυχε υποδοχής «ροκ σταρ» με χιλιάδες Αιγύπτιους να πανηγυρίζουν στους δρόμους για το νέο «ήρωα των Αράβων». Η διπλωματική δηλαδή σύγκρουση με το Τελ Αβίβ δεν ήταν μόνο ηθικά επιβεβλημένη (γεγονός που ουδόλως ενδιαφέρει βέβαια τον Ερντογάν) αλλά και άμεσα ρευστοποιήσιμη σε γεωπολιτικά ανταλλάγματα.

Από την πλευρά του, το Ισραήλ δεν αντιμετωπίζει φυσικά την Ελλάδα και την Κύπρο σαν πραγματικούς στρατηγικούς συμμάχους, γνωρίζοντας ότι δεν μπορεί μέσω αυτών να ανακτήσει το στρατηγικό βάθος που της προσέφερε η Τουρκία. Στην καλύτερη περίπτωση θα τις εκμεταλλευτεί οικονομικά, αφήνοντας τις κυβερνήσεις των δύο χωρών να δηλώνουν μέσα από τους ελεγχόμενους

διπλωματικούς συντάκτες ότι μετατράπηκαν σε ισχυρούς παίκτες της περιοχής.

Η Κύπρος όμως φαίνεται να έχει κάνει και τη χειρότερη δυνατή εμπορική συμφωνία για την εκμετάλλευση της ΑΟΖ. Αναθέτοντας τις έρευνες στην αμερικανο-εβραϊκή εταιρεία Νομπλ Ένερτζι τοποθέτησε στη σκακιέρα έναν ακόμη παίκτη, ο οποίος ελέγχεται πλήρως από την Ουάσινγκτον και το Τελ Αβίβ. Η συγκεκριμένη εταιρεία έχει λάβει τα δικαιώματα εκμετάλλευσης στο λεγόμενο «οικόπεδο 12» της Κυπριακής ΑΟΖ έναντι 500 εκ. ευρώ ετησίως. Πρέπει να θεωρείται όμως δεδομένο ότι η εταιρεία θα παραμείνει στην περιοχή ή θα διακόψει τις εργασίες (με πρόσχημα τεχνικές δυσκολίες) ανάλογα με την απόφαση που θα λάβει το Στέιτ Ντιπάρτμεντ απέναντι στην Τουρκία. Είναι άκρως απίθανο η Ουάσινγκτον να θελήσει να οδηγήσει στα άκρα την ένταση με την Άγκυρα – γεγονός που θα την ανάγκαζε να στείλει τον έκτο στόλο να περιφρουρήσει τις εγκαταστάσεις – για να ικανοποιήσει τη Λευκωσία σε ένα αμφιβόλου αξίας κοίτασμα.

Παράλληλα, με τις συμφωνίες που υπογράφει με το Ισραήλ, η Κύπρος οδηγείται σε άμεση αντιπαράθεση με γειτονικές χώρες όπως το Ιράν και ο Λίβανος. Η Βηρυτός συγκεκριμένα ήδη αρνείται να αναγνωρίσει τη συμφωνία που υπέγραψε με την Κυπριακή Δημοκρατία για τον καθορισμό της ΑΟΖ, καθώς η λυκοφιλία με το Ισραήλ στερεί από το Λίβανο περισσότερα από 800 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

Η Κύπρος όπως και η Ελλάδα κινδυνεύουν να χάσουν κυριαρχικά δικαιώ-

ματα από τους ίδιους τους «συμμάχους» τους που δεν θα διστάσουν να πραγματοποιήσουν ένα συμβιβασμό με την Τουρκία. Ενώ όμως η κυπριακή κυβέρνηση εμφανίζεται χαμένη σε κάθε ενδεχόμενο, η κυβέρνηση του Γ. Παπανδρέου θα μπορούσε να αποκομίσει ένα μικρό «όφελος» μέσα στη γενικότερη πανωλεθρία: ένα θερμό επεισόδιο με το οποίο θα αποσπούσε την προσοχή της ελληνικής κοινωνίας από τη λυσσαλέα επίθεση στα εργασιακά δικαιώματα και θα συσπείρωνε ένα τμήμα της εκλογικής βάσης του ΠΑΣΟΚ. Το Μαξίμου φάνηκε να ρίχνει μια σχετική τροχιοδεικτική βολή πριν από μερικές εβδομάδες, όταν για περισσότερες από 24 ώρες αγνοούνταν η τύχη του Έλληνα πρωθυπουργού. Μεγάλα εκδοτικά συγκροτήματα χτυπούσαν τα τύμπανα του πολέμου, αφήνοντας να διαρρεύσουν πληροφορίες για δήθεν κινήσεις του ελληνικού στόλου. Δοκίμασαν έτσι τις αντιδράσεις της ελληνικής κοινωνίας.

Το γεγονός βέβαια ότι η κυβέρνηση Παπανδρέου δεν θα είχε τον παραμικρό δισταγμό να εμπλέξει τη χώρα ακόμη σε μια στρατιωτική περιπέτεια, προκειμένου να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα ξένων και Ελλήνων δανειστών, δεν μειώνει τη σημασία και την κρισιμότητα των εξελίξεων στην Ανατολική Μεσόγειο. Η περιοχή φαίνεται να διχάζεται όλο και περισσότερο σε δυο ιμπεριαλιστικά μπλοκ: από τη μια, ο άξονας ΗΠΑ-Ισραήλ με δορυφόρους την Ελλάδα και τη Βουλγαρία και, από την άλλη, η Τουρκία με το Ιράν και πιθανούς συμμάχους την Αίγυπτο και το Λίβανο αλλά ακόμη και τη Ρωσία και την Κίνα.

Σε αυτό το παιχνίδι ο Παπανδρέου θυμίζει απειλητικά τον Γεωργιανό πρόεδρο Μικαΐλ Σακασβίλι ο οποίος πίστεψε πως επειδή λειτουργούσε σαν πιόνι της Ουάσινγκτον θα είχε την υποστή-

ριξη της υπερδύναμης στην κρίσιμη αντιπαράθεσή του με τη Ρωσία. Στη γεωπολιτική σκακιέρα, όμως, το πρώτο θύμα είναι συνήθως το πιο πειθήνιο πιόνι του Βασιλιά.

Μπονάτσου Ισμήνη, «το δέντρο με τα ονόματα